

Et stort valg i ung alder

Ronja Gloppe ble overrasket da sønnen hennes, Odin, ble kristen og ville døpe og konfirmere seg. Noen velger å gå sin egen vei når de bestemmer seg for om de skal tro – eller ikke tro.

ELDRID OFTESTAD
TOM A. KOLSTAD (foto)

September er høytid for konfirmasjoner. Bare fire av ti blir konfirmert av religiøse grunner, viser undersøkelser. For Odin August Gloppe (14) handlet det om å ta et valg. Han har nettopp konfirmert seg i Tonsen kirke, og for omrent et halvt år siden ble han døpt samme sted. Fordi han ville det selv. Vil man bli konfirmert i en norsk kirke, må man være døpt. Dermed ble han en av vel 1000 ungdommer som hvert år dørper seg i forbindelse med konfirmasjon.

– Moren min er ikke kristen, heller ikke besteforeldrene mine. Men oldmoren min var det. Selv sier han at han ble med i De Umulige – Tonsen Ten Sing fordi han har venner der, liker drama og fordi han ikke har noe imot å synge.

– Det er godt miljø i kirken. De som går der, er hyggelige, og presten tar meg imot uansett hvordan jeg er eller hvordan jeg har det.

Moden nok. Det finnes de tenåringene som tar et religiøst valg som er annerledes enn foreldrenes. Noen ganger blir opphavet overrasket, som familieterapeut og forfatter Jesper Juul fra Danmark ble da sønnen hans ville døpe og konfirmere seg som tenåring. Men selv om han stusset litt over sønnens valg, mener han at en tenåring godt kan være moden nok til å ta et slikt valg. Han oppmuntrer foreldre til å ta opp eksistensielle spørsmål med barn når de er mellom åtte og ti år og fortelle poden om hvorfor de holder seg til en religion eller ikke tror på noe i det hele tatt.

– Jeg tror ikke det er mulig å ta et helt upåvirket valg, hverken som ung eller gammel. Men det er viktig å fremheve for barnet sitt at dette er et valg som skal tas av en selv.

Trygve W. Jordheim er redaktør for kirkestoff i Vårt Land og har i mange år vært konfirmantleder i sin lokale menighet. Han synes det er verdt å diskutere om 15 år gamle ungdommer er for unge til å bestemme seg for hva de vil tro på.

– Som overgangsrite fra barn til voksen er konfirmasjonen slik den fungerer nå, innholdsløs. Det er forskjell på hvor moden den enkelte tenåringen er, men mange er ikke klare for voksenlivet og knapt nok klare for ungdomslivet. Hvilken alder som er ideell, kan diskuteres, men det er nok best at ungdommene konfirmeres før de er ferdig med videregående skole, for etterpå havner folk veldig fort i ulike livsfaser, sier Jordheim.

Noe mer. 14-åringen i Oslo tar seg en pause i leksene for å fortelle om hva slags religiøst valg han har gjort, mens moren og stefaren lager middag på kjøkkenet. Men han synes det er litt vanskelig å si akkurat når han bestemte seg for å bli kristen. Da er det lettere å forklare hvorfor han gjorde det.

– Jeg synes det er bedre å ha noe å tro på, og jeg tenker at det må være noe mer enn livet her. Og så ville jeg konfirmere meg kristelig, og for å gjøre det måtte jeg først bli døpt.

Moren hans, Ronja Gloppe, ble litt overrasket da sønnen fortalte at han var blitt kristen.

– Jeg har ikke noe forhold til kris-

tendom eller kirken og hadde borgerlig konfirmasjon. Men dette er jo helt opp til ham, så jeg synes ikke det er noe vanskelig, sier hun.

Fra vennene har han bare opplevd å høre noen uskyldige småkommentarer da han sa at han skulle døpes.

– Jeg har ikke fått noen negative reaksjoner, selv om de synes det er litt rart. Det er ikke helt vanlig å tro på Gud, selv om mange konfirmerer seg i kirken, understreker han.

Stoltere muslimer. Å velge annerledes enn sin bakgrunn og sine foreldre er ifølge førsteamanuensis Marie von der Lippe ikke så vanlig. Sammen med professor Geir Skeie ved Universitetet i Stavanger har hun forsøkt på ungdom og religion i forbindelse med doktoravhandlingen sin.

– Ungdommer velger ofte det samme som foreldrene sine og snakker ikke så mye om det – hverken hjemme eller bland venner. De synes det er for kjedelig og vil heller snakke om musikk og sport, sier Lippe, som er ansatt ved Religionsvitenskapelig institutt ved Universitetet i Bergen.

Ifølge Lippe er muslimsk ungdom mer stolte over å være troende, mens kristne ofte underkommuniserer religionen sin.

– Muslimske gutter kan være religiøse og gode i fotball på en gang, men det ser ut til at kristne ungdommer opplever den religiøse identiteten som stigmatiserende, sier hun.

Viktig periode. Professor Eva Skoe underviser i utviklings- og religionspsykologi ved Psykologisk institutt, Universitetet i Oslo. Hun refererer til klassikeren i utviklingspsykologi, Erik Erikson, som karakteriserer ungdomstiden som en identitetsskapende periode.

– Ifølge Erikson er tenårene en spesiell fase mellom det å være barn og voksen, hvor ungdommene begynner på en løsrivelse fra foreldrene sine på leting etter selvstendighet. Ofte har ungdom innenfor vår kultur ennå ikke så stort ansvar og derfor anledning til å tenke igjennom viktige valg om utdannelse, yrke, verdier og eksistensielle spørsmål.

– I psykologien begynner man nå å anerkjenne viktigheten av det åndelige i selvforslælse og identitetsdannelse. Forskning viser at ungdom med religiøst engasjement har en mer ansvarlig sosial adferd enn ungdom som ikke har det. De er dessuten mer beskyttet mot tidlig sex og svangerskap, rusmisbruk og kriminalitet, forteller Skoe.

Hun oppfordrer tenåringene til å sette seg inn i eksistensielle spørsmål, ikke nødvendigvis knyttet til et konkret religiøst samfunn, men i indre ettertanke og i samtale med nærmiljøet.

– Søken etter mening og en relasjon til noe større enn oss selv eller noe guddommelig kan være avgjørende for å finne seg til rette i verden. Samtidig er det individuelle og kulturelle forskjeller, og religiøsitet kan være destruktivt og hemmende like mye som det kan fremme vekst og styrke, sier Skoe.

På helligdager. Selv om 14-åringen Odin Gloppe har valgt å holde seg til kristendommen, synes han ikke alt som står i Bibelen er like greit.

– Historien om Adam og Eva er for

11. september ble Odin August Gloppe konfirmert etter at han ble døpt for et halvt år siden. Moren hans, som ikke har noe forhold til Den norske kirke, var litt overrasket over valget til sønnen.

eksempel ikke så enkel. Men jeg tror at Jesus er Guds sønn og at han sto opp fra de døde, sier han.

Det er ikke så ofte han prater med venner sine om troen sin, og han har ikke lagt noen spesielle planer for hvordan han skal praktisere religionen fremover.

– Men jeg kan tenke meg å gå i kirken på helligdager, forteller han.

eldrid.oftestad@aftenposten.no

Ungdom og religion

Den religiøse myndighetsalderen er 15 år i Norge. Da kan man blant annet bruke sin kirkelige stemmerett ved kirkevalg og selv melde seg ut av statskirken.

Med foreldre i Hedningsamfunnet ville det vært naturlig at Aila Eckhoff Sinober valgte borgerlig konfirmasjon. Men hun ville ikke konfirmere seg.

Tror på tilfeldigheter

Aila Eckhoff Sinober fulgte ikke forventningene og ville ikke konfirmere seg i det hele tatt.

– Ja, jeg er ateist, erklærer Aila Eckhoff Sinober (15) fra Oslo.

Med en ikke-religiøs oppvekst har ikke religion vært noe alternativ for henne. Heller ikke det å bli agnosterker. Men da konfirmasjonstiden nærmet seg og faren fremholdt det borgerlige alternativet, sa hun også nei takk til det.

– Det hadde nok vært helt naturlig for meg å ha borgerlig konfirmasjon, og faren min sa det var et bra opplegg. Men det

hjälps ikke, jeg ville ikke. Jeg hadde ikke lyst til å invitere slekt jeg ikke har så mye kontakt med for at de skulle gi meg gaver. Dessuten tror jeg ikke at jeg eller noen andre føler seg noe mer voksen etter å ha konfirmert seg, sier Aila.

Sunn og selvstendig. Ailas far, Dagfinn Eckhoff, er medlem av Human-Etisk Forbund og leder i Hedningsamfunnet. Han kan bekrefte at han anbefalte

datteren sin å konfirmere seg borgerlig.

– Jeg gjorde det selv da jeg var konfirmant, og likte det godt. Men det var helt greit at Aila ikke ville konfirmere seg i det hele tatt. Med foreldre som begge er aktive i Hedningsamfunnet, er vi nok et voldsomt team, men jeg synes Aila har sunne og selvstendige meninger, sier han.

Aila kan ikke huske et bestemt tidspunkt da hun bestemte seg for å bli ateist.

– Jeg har bare aldri trodd på noe, ikke engang da jeg gikk i barnehagen. Og jeg er blitt fortalt at jeg gråt da jeg hørte at jeg ved en feittagelse sto i statskirken.

Åpne elever. Dessuten husker hun at hun gråt da faren lesste i Bibelen for henne som barn.

– Hvis det er noe jeg tror på, så er det vitenskapen og det logiske. Vi er her på Jorden på grunn av en tilfeldighet, og når

vi dør, så dør vi og blir borte.

Men tross sitt ateistiske livssyn er hun åpen for at folk har en religiøs tro.

– Vi diskuterer mye i RLE-timene (faget *religion, livssyn og etikk*, journ. ann.), og da er folk ofte åpne om hva de tror på. Og selv om jeg ikke liker religioner, liker jeg godt å lære om dem, sier hun.

Konfirmasjoner i 2009

I Den norske kirke: 66,2 prosent.

Humanistisk: 15,5 prosent.

I kristne frimenigheter, Den katolske kirke, holistisk konfirmasjon, akademisk konfirmasjon eller ikke konfirmasjon: 18,3 prosent

Norsk Spiritualistisk Trossamfunn begynte å arrangere konfirmasjon i 2010.

Konfirmerer seg i Den norske kirke:

Av religiøse grunner: 4 av 10.

Fordi foreldrene ønsker det: 3 av 10.

Fordi venner gjør det: 2 av 10.

Kilde: Forsker Ida Marie Høeg ved Stiftelsen Kirkeforskning

Spørreundersøkelsen

I fjor deltok 800 norske ungdommer i 14- til 16-årsalderen fra Stavanger, Sandnes, Haugesund, Bergen og Oslo i en spørreundersøkelse om religion i ved Universitetet i Stavanger. Undersøkelsen var en del av et større europeisk prosjekt om ungdoms forhold til religion i et flerkulturelt Europa.

UTDRAG AV SVARENE:

Religion er:

«Absolutt ikke viktig» eller «ikke viktig»: 44 prosent.

«Hverken viktig eller uviktig»: 28 prosent.

«Viktig eller veldig viktig»: 28 prosent.

Tro på en Gud:

«Tror ikke på en Gud»: 40 prosent.

«Tror på en Gud»: 33 prosent.

«Tror at det finnes en slags ånd eller livskraft»: 20 prosent.

Kilde: Universitetet i Stavanger

Fortsetter neste side »

◀ Fortsetter
fra forrige
side

For noen
måneder siden
ble Joakim
Acosta muslim,
og nå går han i
moskeen hver
fredag etter-
middag.

Inspirert av venner

Som 16-åring saumfor Joakim Acosta nettet etter informasjon om islam og kom til at dette var noe for ham.

– Jeg er vokst opp med mange venner som er muslimer, så i hele livet mitt har jeg kjent til religionen. Men jeg snakket ikke så mye om den med vennene mine, jeg bare visste at de var muslimer, sier Joakim Acosta (18) fra Oslo.

Den unge tømreren snakket heller ikke så mye med faren og moren om islam. De er fra Peru og er katalikker, og derfor kjenner Joakim godt til kristendommen. Men det var vennenes religion som gjorde Joakim nysgjerrig.

– Jeg fikk lyst til å finne ut hva de egentlig trodde på, forteller han.

I det skjulte. Derfor begynte han for to år siden å lese om islam. Men han holdt lesningen hemmelig både for venner og familie.

– Jeg leste Koranen og andre

tekster, og da skjønte jeg at det ikke var mulig å ignorere islam. Jeg oppdaget at vitenskapen sa ting som sto i Koranen, og den ble skrevet for 1400 år siden. Jeg ble nesten skremt av at det stemte slik, og tenkte at dette må være den rette religionen.

– Hva var det som stemte?

– Det er mange ting, som for eksempel at vitenskapen snakker om at universet utvider seg. Det står det også om i Koranen. Dessuten har ikke Koranen forandret seg på alle disse årene, og da må den være fra Gud.

Samtidig som han satt hjemme på gutterommet og leste om islam, gikk han til konfirmasjonsundervisning i Den katolske kirke.

– Jeg så ikke på det som så seriøst, derfor betyddet det ikke så mye for meg.

Prosesen han begynte på som 16-åring, holdt han hemmelig til for et halvt år siden. Da sa han det til vennene sine.

– Jeg vet ikke helt hvorfor jeg ikke sa det til noen før da, det bare ble slik. Da jeg så fortalte de muslimske vennene mine at jeg hadde lyst til å bli muslim, inviterte de meg med i moskeen. Og for noen måneder siden ble jeg muslim.

Det tok litt lengre tid før han sa det til foreldrene sine.

– De tok det fint, forteller han.

Han opplever ikke at hans ikke-muslimske venner reagerer på at han er blitt muslim, men selv reagerer han på mye av det som står i mediene om islam.

– Mye er overdrevet, sier han.

I moskeen. Joakim forteller at han ikke måtte gjøre noe spesielt for å bli muslim.

– Jeg fortalte bare om det jeg tror på, at det bare finnes én gud og at

Muhammed er hans profet.

Hver fredag ettermiddag går han i moskeen, nesten hver dag leser han i Koranen, han ber fem ganger om dagen og drømmer om å dra til Mekka. Og i år fastet han for første gang under ramadan. Han innrømmer at det ikke alltid var lett.

– Jeg ble av og til veldig sulten, men jeg klarte til slutt å faste 25 dager av 31, smiler han stolt.

NST står for Norsk Spiritualistisk Trossamfunn, hvor Anders Haug i mai ble den første til å konfirmere seg.

Fant sitt fellesskap

For familien var det skremmende, men Anders Haug lot seg ikke rikke da han ville bli healer. Han kjenner seg litt igjen i kritikken som prinsesse Märtha Louise opplever.

– Jeg føler meg egentlig som to personer, en vanlig og en spesiell. Men det er helt naturlig for meg, forteller Anders Haug (15) fra Sør-Fron i Gudbrandsdalen.

Han har fulgt ivrig med på debatten om prinsesse Märtha Louise de siste dagene etter at hun i et intervju med Stavanger Aftenblad hevdet at hun har kontakt med døde mennesker.

– Jeg ville nok ha sagt det annerledes enn henne, men jeg kjenner meg litt igjen i det at hun kan snakke med mennesker som er døde. Märtha er kjent og vant til mediene, og det er positivt at nettopp hun står frem. Både hun og jeg opplever å ha kontakt med ånder og drifter med healing, og å være åpen om det kan hjelpe mange andre som ikke tør å stå frem, sier han.

Men han tror at han kanskje tenker litt annerledes enn prinsessen om det å snakke med de døde.

– Jeg mener at sjelen eller ånden egentlig ikke lever slik vi gjør, og dermed kan den heller ikke dø. Derfor snakker jeg ikke med de døde, men kontakten går fra en ånd til en annen. Dessuten mener jeg at mennesker – uansett religion – som får åndelige opplevelser, har spirituell kontakt.

I mai var Anders den første som gjennomførte en konfirmasjon i regi av Norsk Spiritualistisk Trossamfunn. Og ifølge trossamfunnets leder, André Kirsebom, er han den første i verden som har gjort det. For Anders var det noe han hadde hatt lyst til allerede som niåring.

– Det var veldig fint å oppleve å være en del av fellesskapet, sier Anders.

Tre år tidligere hadde han snakket om at han ville bli healer når han ble stor. Det skremte foreldrene, som ikke var spesielt oppatt av tro og religion, men var fornøyd med Den norske kirke som et sted for kultur og tradisjon.

– Vi tok Anders med til pressten i kirken vår for å få ham til å forandre mening og velge kristelig konfirmasjon, men det hjalp ingenenting, forteller Nina.

Mor ble med. Hennes yngste

sønn smiler og husker godt at moren tok ham med til en healer på Lillehammer. For Anders var det som å komme hjem, og dermed bestemte moren seg for å støtte sønnen i valget om å bli med i et alternativt miljø. I dag er hun selv medlem i Norsk Spiritualistisk Trossamfunn.

Anders far, Pål Werner Haug, er ikke med til Oslo. Han forteller på telefon at det har vært noen tøffe år.

– Det var vanskelig da Anders sa at han snakket med døde mennesker og ville bli healer. Men for tre år siden hadde jeg en lang prat med ham, og da fikk jeg en aha-opplevelse. I dag er jeg stolt og glad på hans vegne, og jeg tenker at jeg burde ha satt meg mer inn i det tidligere, sier han.

– Det var skummelt da Anders begynte å snakke som en voksen mann, legger bror Øivind til.

Anders selv syntes det var vanskelig å formidle det han opplevde og trodde på da han var liten.

– Det gikk ikke akkurat an å

prate til åtte- og tiåringer om det, sier han.

Husrenser og medium. I dag er det annerledes, og både barn og voksne henvender seg til ham for å få hjelp med sine plager. Dessuten har han operert som medium og foretatt husrens, fjerning av negative energier. Men fremdeles synes han det er vanskelig å fortelle hva han tror på.

– Jeg tenker at vi mennesker består av kropp og ånd, og når vi dør, fortsetter ånden å leve. Kroppen er som et instrument for ånden, som en bil er for en bilist. Jeg kan se auraen til folk og kjenne på energien hvordan folk har det.

Hjemme har han et rom der han kan meditere og ha ro rundt seg. Men når han ikke har behov for det, spiller han håndball. Han er håndballkeeper, som storebror.

Hvilken religion?

Barn og ungdom i Oslo og Bamble «tilhører»...

Oslo:

Kristendom: 42,7 prosent.
Islam: 17,7 prosent.

Ingen religion: 30 prosent.

Bamble:

Kristendom: 64,3 prosent.
Ingen religion: 30 prosent.

Tro på alternative fenomener

Oslo:

Spøkelser og gjenferd: 32,8 prosent.
Synske evner: 30 prosent.
Astrologi: 30 prosent.
Spådomskunster og tankeoverføring: 15 prosent.

Bamble:

Spøkelser og gjenferd: 47,3 prosent.
Synske evner: 30 prosent.
Astrologi: 30 prosent.
Spådomskunster og tankeoverføring: 15 prosent.

Kilde: Oppvekst i Norge, 2009